

Ivan Johannesen bert fáar vikur í stólinum:

Mátti slakta heilan flota

– Ídnaðarveiðan verður bannað í minst tvey ár. Tað er tungt at skula taka eina avgerð, sum tekur grundarlagið undan einum skipabólki. Ein troyst er tó, at ídnaðarbátarnir sjálvir hava viðgingið, at ídnaðarveiðan ikki ber til longur. Men hon hevði undir øllum umstøðum verið steðgað, sigur landstýrismaðurin í fiskivinnumálum

Eftir Jústinus Eidesgaard
Myndir Kalmar Lindenskov o.fl.

Um tað er av tilvild ella ikki, so er skrivstovan hjá okkara landstýrismanni í fiskivinnumálum prýdd við tveimum monnum, sum hvør av sín hátt hava stríðst fyri at gera føroyingar minni heftar av dønnum. Annar er ongin minni enn Jóannes bóndi úr Kirkjubø og hin er Nólsoyar Páll. Hesir stara dagliga beint niður á knokkin á okkara fiskimálaráðharra, Ivan Johannesen úr Sambandsflokkinum. Men Ivan Johannesen hevur annað at hugsa um, enn samband ella loysing. Hann situr í kanska tí heitasta stólinum í Tinganesi. Hansara avgerðir fáa beinleiðis ávirkan á okkara høvuðsvinnu og tað er í gjøgnum hann, at landsstýrið myndar sín fiskivinnupolitikk og lögtingið lóggevur.

Ivan er ikki nýggjur í Tinganesi. Hann hevur slitið teir fyrstu inniskógvarnar í Nesinum longu í áttatiárunum. Mongu árin á tingi hevur eisini brýnt hann politiskt. Hann er kvikur í replikkunum á sínum drynjandi vágamáli.

Ídnaðarflotin steðgaður

Heitastaepli á fiskivinnu-økinum seinastu vikurnar hevur verið ídnaðarveiðan. Ídnaðarbátarnir hava ikki fingið roynt fyri hýsuyngli. Hetta hevur ført við sær, at landsstýrið nú hevur orðað eina kunngerð, sum bannar allari ídnaðarveiðu á føroyagrunni í minst tvey ár.

– Hetta er eitt lógið mál. Fyri tað fyrsta so er tað gleðiligt, at hýsustovnurin er í menning. Hin vegin so er tað harmuligt fyri mann-ingarnar á ídnaðarbátunum og teirra familjum, at hesir bátar ikki longur kunnu royna undir Føroyum. Vit hava eisini brúk fyri ídnaðarfiski. Eitt nú verður ein fittur partur av alifóðrinum gjørdur burtúr ídnaðarfiski og ídnaðarveiðan minkar um okkara innflutning av alifóðri. Men tað ber ikki til at troyta hýsustovnin til ídna. Hýsan er ov góður fiskur til slíkt, sigur Ivan Johannesen.

– Hýsustovnurin hevur verið somikið illa fyri, at møgult hevur verið at regulera ídnaðarveiðuna við at steingja ávís økir, um hjáveiðan hevur verið ovstór. Men nú er tað gleðiliga hent, at tveir góðir árgangir av hýsu eru á veg, og yngul frá hesum er um allan grunnin. Nógur er komið undan frá gýtingini í fjør og tað sama tykist vera galdandi fyri í ár. Eisini hevur yngulin góð vakstrarlíkindir, tí æti er komið aftur í føroyskan sjógv. Ídnaðarbátarnir hava seinastu tíðina fiska av hýsuárganginum fyri 1993. Sluppu teir at halda fram, so komu teir at fiska av árganginum fyri í ár eisini. Tí er ongin ivi um, at

bann fyri ídnaðarveiðu verður í minsta lagi tvey ár, sigur Ivan Johannesen og leggur afturat at teir báðir góðu árgangirnir kunnu fáa ómetaligt virði, tá hýsan hevur vaksið seg til sölubæra matvøru.

Kunngerðin varð fyrri á landsstýrissfundi seinasta týsdag, hon liggur nú til ummælis hjá Fiskivinnusamstarvsnevndini og hjá Fiskivinnunevndini. Landsstýrið fer at lýsa hesa kunngerð í næstum.

Nú tá steðgar einum heilum flota, hevur tá so nakað at bjóða hesum skipum í staðin fyri ídnaðarveiðu?

– Ídnaðarbátarnir eiga kvotu í Norðsjónum, onkur bátur roynir í lötuni í Norðsjónum. Har kunnu bátarnir hava 10 prosent av undirmátsfiski og matfiski. Men tað er ein trupulleiki at halda seg niðanfyrir hetta mark í Norðsjónum. Har er eisini nógur yngul at fáa. Onkur ídnaðarbátur hevur søkt um loyvi trola eftir havtasku á djúpum vatni. Onkur annar hevur søkt um loyvi at trola eftir upsa í Norðsjónum. Ídnaðarbátarnir eiga 500 tons av upsa sum hjáveiðu í Norska partinum av Norðsjónum. Hesa umsókn er landstýrið ikki liðugt at viðgerða enn.

– Ein møguleiki er at partrola eftir sild ein part av árinum. Fiskirannsóknarstovan hevur gjørt royndir á hesum øki og tað ber væl til, sigur hann.

– Onkur bátur hevur søkt um upphøggjarstuðul. Men her má landstýrið siga nei í fyrstu atlogu. Tað er ongin peningur avsettur til upphøggjari lötuni, sigur Ivan Johannesen.

– Støðan er í dag tann, at ídnaðarflotin fekk ikki hildið fram. Lógin heimilar teimum at hava 2 prosent av vektini í lastini sum undirmátsfisk. Seinastu tíðina lá talið millum 8-10 prosent. Ein orsök til at ídnaðarbátarnir góvust sjálvboðir var at fútin liggur inni við ikki færri enn 12 málum. Talan er ikki um 12 skip, men um nokkur skip, sum eru skulsett fyri at hava brotið lógina um undirmátsfisk okkurt í fleiri færum. Ídnaðarveiðan hevði verið steðgað um ídnaðarbátarnir vildu tað ella ikki, sigur Ivan Johannesen.

– Sum sagt, fyri meg persónliga hevur tað verið tungt at tikið avgerð um at steðga ídnaðarveiðuni. Veruleikin um hýsuyngulin hevur tó gjørt hetta neyðugt, sigur hann.

Síðalúrinn tosaði við varafútan Finna Ougård, hann segði at seks mál um brot á lógina um undirmátsfisk longu vóru send í rættin til »beramming».

Lurti eftir øllum

Sum fiskimálaráðharri situr tá ofta sum lús millum tvær negl millum fiski-

